

ความคาดหวังของนักเรียนและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อนติษฐ์ คณะธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

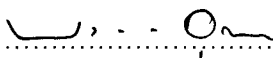
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤศจิกายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อนุศิษฐ์ คณะธรรม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ดร.นวลทอง อุดรพิมพ์)

.....กรรมการ

(ดร.สมุทร ชำนาญ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์เชาวน์ มณีวงษ์)

.....กรรมการ

(ดร.นวลทอง อุดรพิมพ์)

.....กรรมการ

(ดร.สมุทร ชำนาญ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง หีบศรี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 13...เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.นวลพอง อัครพิมพ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.สมุทพร ชำนาญ กรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานพ แจ่มกระจ่าง กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ต้องตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม ดร.สมศักดิ์ ฤทธิ ดร.ไชยยันต์ ถาวรธรรม ดร.ฉัตรชนก สายสุวรรณ และอาจารย์เกรียงศักดิ์ บุญญา ที่กรุณาเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ตลอดจนคณะครูและนักเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 37 แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายมังกร หริรักษ์ ที่ปรึกษานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านนโยบาย และแผน นายวิชย์ อ่วมศรี ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา และนายเด่นดวง คำตรง หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่ได้เอื้อนนามในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่เกิดขึ้นหากไม่มีพ่อคุณแม่ แม่สนม คณะธรรม ที่ให้กำเนิด และเลี้ยงดูข้าพเจ้า นางพรหมพร คณะธรรม ที่ส่งเสียค่าใช้จ่ายให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาระดับ มัธยม และระดับ ปวช. นางทิพย์สุรีย์ โยธาพันธุ์ ที่ส่งเสียค่าใช้จ่ายให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาระดับ ปวส. ข้าพเจ้าจึงขอยกกุศลผลบุญ ทาน ทนต์ที่ที่เกิดประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ให้แก่ท่านทั้งหลาย ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ให้พ้นทุกข์กรรม มีความสุข เทอญ

อนุศิษฐ์ คณะธรรม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2549

48990198: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความคาดหวังของนักเรียน/ แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน

อนุศิษฐ์ คณะธรรม: ความคาดหวังของนักเรียนและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก (STUDENTS' EXPECTATION AND THE EDUCATION DEVELOPMENT DIRECTION OF THE COLLEGES UNDER THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION IN EASTERN THAILAND) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: นवलผจ อุดรพิมพ์, Ph.D., สมุทร ชำนาญ, คศ. 254 หน้า. ปี พ.ศ.2550.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนหลักสูตร ปวช. ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 และศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนตามความคาดหวังของนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านแหล่งเรียนรู้ และยังพบว่าความคาดหวังของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านตามตัวแปรระดับชั้นปวช. ปีที่ 1 และที่ 3 และผลการวิจัยพบแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร: ควรกำหนดเรื่องของความดี และพัฒนาคนให้ครบทั้งด้านความรู้ ความดี และทักษะ เสริมสร้างสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับนโยบายและปรัชญาทางการศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับภาคเอกชนและสถานประกอบการ เน้นการเรียนรู้ในลักษณะโครงการศึกษาจากสถานการณ์จริง มีการฝึกวิจัยและวางแผนธุรกิจ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนได้
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน: นักเรียนอาชีวศึกษาต้องสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ต้องพัฒนาครูจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ กระตุ้นให้ครูพัฒนา จัดองค์ความรู้ให้ครูศึกษาด้วยตนเอง พัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ สร้างครูให้เป็นนักค้นคว้าความรู้ ทำระเบียบการฝึกงาน และร่วมมือกับภาคเอกชน
3. ด้านการวัดผลประเมินผล: ครูต้องบูรณาการการวัดผลประเมินผลร่วมกัน ประเมินผลต่อเนื่องและเป็นขั้นเป็นตอน มีวัตถุประสงค์ชัดเจน วัดผลตามสภาพจริงจากชิ้นงานหรือโครงการ
4. ด้านสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมอาชีวศึกษา: มีสื่ออย่างหลากหลายในการเรียนการสอน ครูนำนวัตกรรมอาชีวศึกษาไปใช้ให้สอดคล้องกับวิชาที่สอน ครูและผู้บริหารร่วมกันจัดทำแผนงบประมาณพัฒนาสื่อ ส่งเสริมให้นำนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการจริงและบริการนอกสถานศึกษา ต้องจัดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้นักเรียนเรียนรู้พื้นฐานวิชาชีพ และใช้แหล่งเรียนรู้
5. ด้านแหล่งเรียนรู้: ใช้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา พัฒนาห้องสมุดและศูนย์บรรณารักษ์ พัฒนาห้องเรียน ห้องพัสดุ ห้องทดลอง โรงฝึกงาน และระบบอินเทอร์เน็ต ใช้ผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนักเรียน ชุมชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ใช้ห้องเรียนนอกสถานศึกษา

48990198: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: STUDENTS' EXPECTATION/ THE EDUCATION DEVELOPMENT DIRECTION.

ANUSIT KANATHAM: STUDENTS' EXPECTATION AND THE EDUCATION DEVELOPMENT DIRECTION OF THE COLLEGES UNDER THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION IN EASTERN THAILAND. THESIS ADVISORS: NUANPACHONG UDORNPIM, Ph.D., SAMUTH CHAMNAN, Ed.D. 254 P. 2007.

The purposes of this study were to examine and to compare the expectation of students at first year and third year of Vocational Certificate Curriculum. This study also aimed to direct an education development of the colleges under The Office of Vocational Commission in Eastern Thailand.

The findings indicated that students' expectation were in a high level. The most to the last expectations were curriculum, teaching and learning management, evaluation, instructional media and vocational innovation, and learning source, respectively. For over all, students' expectations on education between the first year and the third year students were not statistically different. The directions for education development were indicated as follows;

1. Curriculum: Curriculum should be appointed on moral and the development of cognitive, affective, and psychomotor domains. It should be in accordance with education policy and philosophy. The related corporation and industrial plants should have opportunity on curriculum development. The curriculum should promote project learning, learning from situation, research, and developing business plan.
2. Teaching and learning management: Students should be self-directed learners. Teachers should provide learning resource. Teachers must be improved at all time. Trainers in corporation and industrial plant must be trained. Teachers have to take researcher role as well as teacher role. Rules and regulations for training should be developed by colleges and corporation.
3. Evaluation: Teachers should cooperate in student evaluation, for every step and continuously. The evaluation must have clear purposes and base on field work reports.
4. Instructional media and vocational innovation: Use several instructional media. Teachers apply vocational innovation in their teachings. Teachers and administrators should cooperate in order to develop media budgets plan. Promote student training in corporation and do the volunteer service outside colleges. Vocational colleges should have proper supports on budget, basic tools, instruments, and learning resource.
5. Learning Source: Using source from inside and outside colleges. Library, classroom, lab shop, and Internet system must be illuminated. Recognized workers, students, communities, and industrial plant should be involved in the development of learning sources.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การจัดการและการพัฒนาอาชีวศึกษาของไทย.....	10
การบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	32
การจัดการอาชีวศึกษา.....	41
ความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอน.....	48
แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน.....	105
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	113
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	119
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	127
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	127
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	130
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	131

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	132
การเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดกระทำข้อมูล.....	134
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	135
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	136
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	137
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	137
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	137
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	138
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	161
สรุปผลการวิจัย.....	161
อภิปรายผล.....	164
ข้อเสนอแนะ.....	192
บรรณานุกรม.....	194
ภาคผนวก	206
ภาคผนวก ก.	207
สำเนาหนังสือเรื่องขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของ เครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	208
สำเนาหนังสือเรื่องขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	209
สำเนาหนังสือเรื่องขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยและขอสัมภาษณ์.....	210
ภาคผนวก ข.	213
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	214
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	220
ภาคผนวก ค.	222
ตารางที่ 19 แสดงค่าอำนาจจำแนก (Discrimination).....	223
ตารางที่ 20 แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ.....	225
เรียบเรียงบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษา คนที่ 1.....	226

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เรียบเรียงบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษา	
คนที่ 2.....	233
เรียบเรียงบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษา	
คนที่ 3.....	241
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	254

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงตัวอย่าง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	55
2 แสดงการเปรียบเทียบข้อดี และข้อจำกัดของสื่อ.....	89
3 แสดงประเภทของแหล่งเรียนรู้.....	98
4 แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education).....	106
5 แสดงความแตกต่างของนักเรียนนักศึกษา ระหว่างหลักสูตรปวช. ปี 1 กับ ปวช. ปี 3.....	117
6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างคุณวุฒิการศึกษาวชิชีพ (General Vocational Qualifications เขียนย่อว่า GVQ) ระหว่างหลักสูตร ปวช. ปี 1 และ ปวช. ปี 3.....	118
7 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครื่องมือฉบับที่ 1.....	128
8 แสดงจำนวนประชากรของเครื่องมือฉบับที่ 2.....	130
9 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง.....	138
10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ความคาดหวังของนักเรียนและ แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้าน.....	139
11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ความคาดหวังของนักเรียนและ แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก ด้านหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	140
12 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ความคาดหวังของนักเรียนและ แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	142
13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ความคาดหวังของนักเรียนและ แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก ด้านสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรม อาชีวศึกษา.....	143
14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ความคาดหวังของนักเรียนและ แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก ด้านการวัดผล	144

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15	145
ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ความคาดหวังของนักเรียนและ แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก ด้านแหล่งเรียนรู้.....	
16	146
ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ความคาดหวังของนักเรียน และ แนวทางในการพัฒนา การเรียนการสอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก จำแนกตามระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3	
17	147
เปรียบเทียบ ความคาดหวังของนักเรียน และแนวทางในการพัฒนา การเรียนการ สอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก จำแนก ตามระดับชั้นปีที่ 1 และระดับชั้นปีที่ 3	
18	148
แสดงผลการสรุปประเด็นความคาดหวังอื่น ๆ	
19	222
แสดงค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)	
20	224
แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 แสดงแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง.....	49
3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการสอน.....	81
4 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....	111

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University